

เทศน์เช้า วันที่ ๘ พฤษภาคม ๒๕๕๘

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

เวลาสวดมนต์ทำวัตรเย็น คนเรามีความเจ็บไข้เป็นธรรมดา คนเรามีความเจ็บไข้เป็นธรรมดา มันก็ธรรมดาแหละ แต่ถ้ามันมีกำลังใจ กำลังใจมันก็มีของมันอยู่ กรณีนี้มันเป็นกรณีที่ว่ามันช่วยตัวเองไม่ได้ ยาก็ไม่มี ฟิงแต่ยา กินยาไป ๒ เม็ด จะมาตอนกลางคืนแล้วก็ยุ่ง ยุ่งมาก ๆ อันนี้มันเป็นความเจ็บไข้เป็นธรรมดา ถ้าเจ็บไข้เป็นธรรมดาจะ เวลาทางโลก ทางวิทยาศาสตร์ เรื่องร่างกายมนุษย์เป็นเรื่องความมหัศจรรย์ มหัศจรรย์มากนะ เวลานั้นนักวิทยาศาสตร์เขาวิเคราะห์สิ่งใด เขาวิเคราะห์หามา เขาวิจัยมาจากร่างกายของมนุษย์

แต่เวลาในทางศาสนาของเรา เวลาทางศาสนาของเรา เราพยายามจะทำความสงบของใจของเราขึ้นมา ถ้าใจสงบแล้วนะ ถ้าเห็นกาย ถ้าเห็นกายมันเป็นไตรลักษณ์ มันเป็นไตรลักษณ์ มันกลับเสื่อมสลาย มันเสื่อมสลาย มันเน่าให้เราเห็นไป

แต่ทางวิทยาศาสตร์ อย่างเช่นเลนส์ต่างๆ ก็ใช้มาจากตามนุษย์ อย่างเช่นอวัยวะต่างๆ เขาพยายามวิจัยของเขา นักวิทยาศาสตร์เห็นเรื่องร่างกายมนุษย์เป็นเรื่องมหัศจรรย์มาก แล้วมหัศจรรย์ ใครทำมา ใครสร้างมา ธรรมชาติ ธรรมชาติสร้างธรรมชาติมา แต่เวลาของเราเกิดธรรมชาติสร้างมา โลกนี้มันก็สลับที่ร้อยล้านปี แต่ว่าคนเกิดมาอายุ ๑๐๐ ปีเท่านั้น ถ้าอายุ ๑๐๐ ปีเท่านั้น ชับซ้อนๆ เข้ามา แต่มันสำคัญๆ ที่หัวใจนั้นใจ ถ้าหัวใจ

ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกว่าคนเราจิตหนึ่งเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ ถ้าเก็บน้ำตาไว้แต่ละภพแต่ชาติ น้ำทะเลสู้ไม่ได้ ซากศพที่เราตายลงๆ ที่เราฝังไว้ ซากศพที่เราตายลง เราฝังไว้ เรามานั่งอยู่บนกองกระดูกของเราเนะ เรานั่งอยู่บนกองกระดูกของเรา มานั่งอยู่ซากศพของเรา มานั่งอยู่ซากศพเพราะมันซับซ้อนๆ มาไง สิ่งในร่างกายนี้มันซับซ้อนๆ มา แต่หัวใจสิ หัวใจที่มันพัฒนาการ คณิต ๔ อสงไขย ๘ อสงไขย ๑๖ อสงไขย

คำว่า “๘ อสงไขย ๑๖ อสงไขย” เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าท่านประพฤติปฏิบัติของท่านมา เป็นพระโพธิสัตว์ๆ ท่านสร้างคุณงามความดีมาไง คุณงามความดี ใจดวงหนึ่ง

จะเป็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ต้องทำความดีมาขนาดนั้น ทำคุณงามความดีมาขนาดนั้น พันธุกรรมของมันๆ มันตัดแต่งของมัน แต่เวลามาเห็น เวลาอาสวัภขญาณทำลายอวิชชาในใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า มาทำลายอวิชชาในใจดวงนั้น ถ้าใจดวงนั้นทำลายอวิชชา ทำลายอวิชชา อวิชชามันเป็นนามธรรมๆ นะ

เวลาคนบอกว่าสังโยชน์ๆ มันตัวเป็นอย่างไร เวลาเราบอกพระโศคาบันละสังโยชน์ได้ ๓ พระสัทธาคามิ กามราคะปฏิกัมพะอ่อนลง พระอนาคามิ กามปฏิกัมพะขาดไป เวลาพระอรหันต์ รูปราคะ อรูปราคะ มานะ อุทธัจจะ อวิชชา รูปราคะ อรูปราคะ รูปฌาน อรูปฌาน มานะ มานะคือความยึดมั่นของใจ อุทธัจจะคือความขยันหมั่นเพียร ความฟุ้งออกไป แล้วอวิชชาคือความไม่รู้มันเป็นอะไร มันเป็นนามธรรมทั้งนั้น มันมีตัวตนอยู่ที่ไหน เวลามันมีตัวตนอยู่ที่ไหน แต่มันสถิตอยู่บนหัวใจของสัตว์โลก แล้วพอมันสถิตอยู่บนหัวใจของสัตว์โลก แล้วมันก็หลอกมันก็ล่อหลอกล่อไป หลอกล่อไป สิ่งที่เป็นนามธรรม หัวใจนี้เป็นนามธรรม เวลาสังโยชน์ ๓ ก็เป็นนามธรรมเหมือนกัน เป็นนามธรรม แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าท่านละแล้วท่านบัญญัติไว้ พระอรหันต์ต้องละสังโยชน์ ๑๐ แล้วละสังโยชน์ แล้วละอย่างไร

เวลาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เวลาจะละสังโยชน์ เวลาตัดขาดดั่งแขนขาด ดั่งแขนขาด คนเราตัดแขนออกไปมันไม่รู้หรือว่าแขนมันขาดออกไป แล้วเวลามันตัดแขนของมัน ดั่งแขนขาด ขาดแล้วเป็นอกุปปชกรรม ขาดแล้วเป็นความคงที่เพราะอะไร เพราะมันไม่มีสมุทัยเจือปนเข้ามา ไม่มีสมุทัยคือไม่มีเชื้อโรค ไม่มีสิ่งต่างๆ เข้าไป นี่มันพัฒนาที่นี้

เวลาบอกว่าถ้าทางวิทยาศาสตร์มันก็มีหัตถกรรมนะ ร่างกายมนุษย์มีหัตถกรรมมาก แล้วพยายามคิดค้น เวลาทางวิทยาศาสตร์เจริญขึ้น อายุขัยของมนุษย์ยาวขึ้น อายุขัยมนุษย์ยาวขึ้น เพราะว่าการบำรุงรักษาอันนั้น นี่ภพชาติหนึ่งใจ แต่เวลาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ครูบาอาจารย์ของเรา ธรรมะอยู่ปากตาย เวลามันจะเป็นจะตายขึ้นมามันพิสูจน์กันเลย อะไรตายก่อน ขอคูชิ อะไรตายก่อน สุกท้ายแล้วนะ ไม่มีอะไรตาย พอไม่มีอะไรตาย จิตส่องแผ้วแผ้วขึ้นมาเลย พอส่องแผ้วขึ้นมามันก็ได้ ผู้ที่มีอิทธิบาท ๔ จิตใจที่มีคุณธรรมในใจ จะอยู่อีกกับหนึ่งก็อยู่ได้ จะอยู่เมื่อไหร่ก็อยู่ได้ถ้ามีอิทธิบาท ๔

อิทธิบาท ๔ มันคืออะไรละ มันเป็นจิตตะ วิมังสา จิตเขาก็ดูแลหัวใจของเราให้แหละ มีความหมั่นเพียรของเรา อิทธิบาท ๔ ผู้ใดมีอิทธิบาท ๔ จะอยู่อีกกับหนึ่งก็อยู่ได้ มันดูแลของมัน

ไง ถ้าคุณเลขของมัน คุณเลหัวใจอันนี้ไง ถ้าหัวใจอันนี้มันเป็นประโยชน์ๆ ที่เรามาวัดมาวากันก็มา เพราะเหตุนี้

เวลามาวัดมาวากันก็เพื่อมาพัฒนาหัวใจของเรา ถ้าหัวใจมันพัฒนาขึ้น คุณทางโลกก็ เด็ก ของเรานะ ถ้ามันมีปัญหาของมัน มันคิดได้ของมัน มันก็จะเติบโตขึ้น ผู้ใหญ่ของเราที่ว่างานของ โลกเราก็แสวงหาของเรา เวลาเรามีสติมีปัญหา รู้เท่าทันคนนะ ใครจะมาโกหกมดเท็จอย่างไร รู้เท่าทันหมด แล้วเรายังรู้เท่าทันตัวเราด้วย

อย่าดูถูกความนิ่งอยู่ของพระอริยเจ้า เวลาเรารู้จักเท่าทันเขาหมดแล้วเรายังรู้เท่าทันหัวใจ ของเราด้วย แล้วเราก็กะเสียบเสียไม่พูด ไม่พูดหรือ เพราะพูดไปแล้วก็กระทบกระทั่งกัน อย่าดูถูก ความนิ่งอยู่ของพระอริยเจ้า เพราะพระอริยเจ้าพูดออกไปแล้วมันกระทบกระเทือนกันไง พอพูด ออกไปแล้ว คนเขาจะรู้ว่าเราคิดอะไร ไร ท่านจะเก็บของท่านไว้ ท่านเก็บของท่านไว้ ท่านรู้เท่า รู้ทันแล้วท่านเก็บของท่านไว้ เก็บของท่านไว้เพราะมันไม่มีประโยชน์ไง แต่ถ้าเมื่อใดมี ประโยชน์นะ เราอยู่กับครูบาอาจารย์ของเรามาเนะ ท่านบอกเวลาหลวงปู่มันจะเทศน์ โอ้อโฮ! ฟ้าผ่าๆ ฟ้าผ่าขึ้นมา คุณ เวลาฝนตกฟ้าร้อง มันจะได้ความชุ่มชื้นขนาดไหน ฟ้าผ่าๆ มันผ่ากลาง หัวใจของเราไง แล้วผ่ากลางหัวใจนะ คนที่เป็นธรรม สัมมาทิฐิ เวลาหลวงปู่มันท่านอะอะมะ เท็งขึ้นมา พวกพระจะไปถามปัญหา แล้วท่านจะเสียงดังขึ้นมา พระที่อยู่รอบข้างวิ่งไปเลยละ ไป ได้ถุนั้น ไปฟังธรรมอันนั้น ใครๆ ก็อยากได้ยิน ใครๆ ก็อยากได้ฟัง เพราะธรรมอันนั้นมันจะชี้ เข้ามาในใจ แล้วของเรา เรากำลังค้นคว้าของเราอยู่ เรากำลังปฏิบัติของเราอยู่ เราไม่มีช่องทางไป ถ้ามันจับต้องได้ มันจับนะ พอท่านพูดสิ่งใด เราจับเป็นคตินิธรรมของหัวใจ

พอคตินิธรรมของหัวใจ เหมือนกับเรามีคบอด เหมือนเราทางตัน พอท่านมีแสงเลเซอร์ชี้ ให้ โอ้ย! มันพุ่งไปเลย มันพุ่งไปเลย นี่ถ้าคนมันได้ประโยชน์อย่างนั้นแล้วนะ โอ้อโฮ! อยู่ที่ไหนก็ จะไป ขอให้พูดมาเถอะ คุณ เวลาพระสารีบุตรบอกพระอัสสชิว่าเห็นพระอัสสชิบิณฑบาตแล้ว นุ่มนวลมาก ไปถามว่าบวชกับใคร

“เราเพิ่งบวชใหม่ เรายังไม่มีธรรมะลึกซึ้งอะไรหรอก”

“อย่างนั้นท่านก็พูดมาเท่าที่ท่านรู้ แล้วหน้าที่ของเราคือแทงตลอดในความรู้ลึกของเรา เอง” คือแทงตลอดในสติปัญญาของเราเอง ให้พระอัสสชิพูด

เวลาพระอัสสชิพูดขึ้นมา “ธรรมทั้งหลายมาแต่เหตุ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าให้ไปดับที่เหตุนั้น”

พระสารีบุตรเป็นพระโสดาบันขึ้นมาทันทีเลย เห็นไหม เราจะใช้ปัญญาของเราแทงตลอดของเราเอง

นี่ก็เหมือนกัน เวลาเราประพฤติปฏิบัติขึ้นมาเราชวนขวายของเรา สติปัญญาของเรา เราชวนขวายของเรา แล้วมันอันตู่ คำนี้เป็นคำของหลวงปู่อ่อน “มรรค ๘ มีค ๘ ด้าน” หลวงปู่อ่อน ท่านพูดนะ มรรค ๘ มีค ๘ ด้าน มีคบอกหมดเลย มรรค ๘ ทางอันเอกมันปิดกั้นหมดเลย ไปไม่ถูกหรอก

ถ้าเรามีครูมีอาจารย์ขึ้นมา ท่านแสดงธรรมๆ แสงเลเซอร์มันชี้เลย ส่องไปเลยนะ แล้วเราพยายามชวนขวายไปนั่น นี่เวลาครูบาอาจารย์ เราอยู่กับครูบาอาจารย์อยู่อย่างนี้ เวลาครูบาอาจารย์ท่านพูดออกมา ท่านทำสิ่งใดออกมา ถ้าเรามีสติมีปัญญา เราจับได้ เราจับได้ จับแล้วพิจารณาตาม จับแล้วพิจารณาตาม มันจะเป็นประโยชน์ตรงนี้ อาจารย์ลูกศิษย์กรรมฐานเขาเป็นกันอย่างนี้ ฉะนั้น หลวงตาถึงได้พูดไป พูดว่าถ้าในกรรมฐานเรา การปฏิบัติสูงสุดคือการฟังธรรม เพราะมันฟัง มันหุบมือเปิบเลย แล้วอันดับ ๒ ก็นั่งตลอดรุ่ง นี่หลวงตาท่านพูดประจำ สิ่งที่เราได้ยินได้ฟังมันจะแทงทะลุไปนี่อันดับ ๑ เวลาฟังธรรม

ฉะนั้น เวลาอยู่บ้านตาคณะ เวลาท่านจะรวม บอกเลย รวมพระ รวมพระคือขึ้นศาลา พอขึ้นศาลาปั๊บ เรียบร้อยปั๊บ ท่านลงมาเทศน์เลย เทศน์เสร็จ จบ ไปภาวนาต่อ อยู่อย่างนั้นนะ

ถึงเวลาท่านจะสั่งเลย รวมพระ รวมพระก็พระทั้งหมดขึ้นศาลา พอขึ้นศาลาเสร็จแล้วนั่ง เรียบร้อยปั๊บ เดี่ยวท่านลงมาแล้ว พอลงมาท่านก็ใส่เลย ใส่เลย ใส่แล้วเสร็จแล้วพอจบ อ้าว! กลับภาวนาต่อ นี่ครูบาอาจารย์เราทำกันมาแบบนี้ เพราะอะไร เพราะต้องการให้หัวใจเราเบิกบานไป

เบิกบานคือว่าถ้าจิตใจมันสงบระงับ อยู่ในวัดมันก็อยู่สุขสบายนะ ถ้าจิตใจมันคึ้นรนนะ มันอยากจะไปๆ ร่างกายมันอยู่ที่นี่ จิตใจอยู่ในร่างกายนี้มันเต้นโครมๆ เลยแหละ แต่ถ้าจิตใจมันสงบนะ โอ๊ย! สุขมาก แหม! มันมีความสุขขนาดนี้เลยเนาะ แหม! ความสุขอย่างนี้ใครๆ ก็หาไม่ได้ มันอยู่ในใจเรา นี่ไง ถ้าอบรมสั่งสอนเราก็เพราะแบบนี้ไง ให้หัวใจมันมีความสุข ความ

สงบ ความระงับ แล้วมีสติปัญญาฝึกฝนขึ้นมา จะชำระล้างกิเลสได้ต้องเป็นภาวนามยปัญญา ปัญญาเกิดจากการภาวนา

ครูบาอาจารย์ท่านอื่นให้ ท่านอื่นให้นะ จากใจดวงหนึ่งสู่ใจดวงหนึ่ง แต่ใจของเราถ้าจะเป็นจริงขึ้นมา เราต้องชวนชวายของเราขึ้นมา มันจะเกิดเป็นภาวนามยปัญญา ปัญญาเกิดจากใจของเรา ถ้าเกิดภาวนามยปัญญาก็เกิดมรรค ถ้าไม่เกิดมรรคมันก็ไม่เกิดผล ถ้ามันเกิดมรรคอันนั้น มันก็รื้อค้นขึ้นมาในหัวใจของเรา ถ้ารื้อค้นในหัวใจของเรา นี้ปฏิบัติอย่างนี้ อยู่กับครูบาอาจารย์ ท่านทำกันอย่างไร นี่พูดถึงกรรมฐานไง แล้วกรรมฐาน ครูบาอาจารย์ที่เป็นหลักอย่างนี้มันจะเหลือเท่าไรละ เพราะอะไร เพราะไม่หลักมันปักชี้ควายไ้ ถึงเวลาแล้วก็หาถูกศิษย์เยอะๆ แล้วก็สร้างกระแสดกัน แล้วก็หมุนไปเวียนมา มรรค ๘ มีค ๘ ด้านนะ

แต่ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านะ สว่างไสว มรรค ๘ ศาสนาไหนไม่มี มรรค ศาสนานั้นไม่มีผล เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกภททิยะไง ภททิยะไปถาม ท่านตอนองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าท่านจะปรินิพพาน องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า กำลังจะปรินิพพาน ภททิยะก็มาถามเลย “ศาสนาไหนดีกว่าดี ศาสนาไหนดีกว่าดี แล้วองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าว่าอย่างไร”

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกว่า “อย่าพูดไปเลย เพราะเราใกล้ตายแล้ว มันไม่มีเวลา ศาสนาไหนไม่มีมรรค ศาสนานั้นไม่มีผล”

ศาสนาทุกศาสนาเป็นการจำกันมา เป็นการท่องบ่นกันมา เป็นการถือปฏิบัติกันมา มันไม่มีเหตุมีผลหรอก แต่ถ้ามันจะมีมรรคมีผลนะ มันต้องขึ้นมาจากหัวใจ เกิดจากภาวนามยปัญญา ครูบาอาจารย์ที่ท่านประพฤติปฏิบัติมาแล้วท่านถึงอาจหาญมาก มันเกิดจากหัวใจดวงนั้น แล้วมันจะกลัวใคร หัวใจดวงนั้นนะ หัวใจดวงนั้นมันรอบของมัน ผู้ใดมีอิทธิบาท ๔ อิทธิบาท ๔ มันรู้รอบของมันในใจของมัน แล้วมันจะไปไหน มันก็อยู่นั่นละ นี่จะความจริงเป็นอย่างนั้น แล้วมันอยู่ที่ไหน ก็อยู่ในใจเรานี้แหละ ที่เรามาฝึกมาฝนกันอยู่นี้ไง

การศึกษาเล่าเรียนมา ศึกษาโลกเจริญด้วยปัญญา แต่ปัญญาอย่างนี้ปัญญาวิชาชีพ ปัญญาทางโลก ปัญญา วันกรรมกร วันแรงงาน แรงงานมนุษย์มีเขาวนั้มีปัญญาก็ได้สร้างสิ่งมหัศจรรย์ของโลกขึ้นมา สร้างสิ่งมหัศจรรย์ของโลกขึ้นมาแล้วก็ต้องมาบำรุงรักษามัน แต่ถ้าของ

เรา เราเดินจงกรม นั่งสมาธิภาวนา เราจะสร้างหัวใจของเรา แล้วสร้างหัวใจของเราแล้ว เราดูแล
ของเราเอง

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกพระอานนท์ “อานนท์นะ เรานิพพาน เราก็เอา
ธรรมของเราไปเท่านั้น เราไม่ได้เอาธรรมของใครไปเลย”

พระอานนท์เสียใจมาก องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะนิพพาน จะไม่มีคนสอน
เพราะว่าท่านยังเป็นพระโสดาบันอยู่ “เราเอาของเราไปเท่านั้น อานนท์ เวลาผู้ที่ใครดับขันธก็เอา
แต่ธรรมะของเขาไป สิ่งที่ธรรมวินัยที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าวางไว้ที่นี้จะเป็นศาสดา
ของพวกเธอ พวกเธอต้องชวนขวายนากบ้นทำขึ้นมาให้เป็นสมบัติของเธอ ถ้าเป็นสมบัติของเธอ
แล้วนะ เธอจะองอาจ เธอจะกล้าหาญ เธอจะไม่กลัวสิ่งใดเลย เพราะในหัวใจของเธอ่องแผ้ว”

นี่ไง พระพุทธศาสนา หัวใจมันอยู่ตรงนี้ ไม่ได้อยู่ที่อะไรเลย สิ่งอื่นนี้เป็นเครื่องประกอบ
ทั้งนั้น หลักของพุทธศาสนาคือสังฆกรรมเท่านั้น แล้วองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้
ธรรมขึ้นมา แล้วเราตรัสขึ้นมาบนหัวใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแล้วมารื้อสัตว์ขน
สัตว์ รื้อสัตว์ขนสัตว์ก็รื้อหัวใจนี้ไง เอาหัวใจนี้ให้มันฉลาดไง เอาหัวใจนี้ให้พ้นจากการครอบงำ
ของกิเลสใจ แล้วหัวใจของเรามันก็ครอบงำอยู่นี่ไง เราก็พยายามของเรานี่ไง เพื่อประโยชน์กับ
หัวใจของเรา เอวัง